

اسناد مربوط به گزارش لحظه به لحظه مأموران شهربانی و ساواک از رویدادهای ۱۵ خرداد سال ۴۲ در تهران

گروه پژوهشی بنیاد تاریخ پژوهی و دانشنامه انقلاب اسلامی

اسناد این بخش گزارش کامل مأموران شهربانی و ساواک از رویدادهای روز ۱۵ خرداد در تهران است. استاد سید حمید روحانی بخشی از این رخدادها را که از اهمیت بیشتری برخوردار بود در جلد اول نهضت/امام خمینی منتشر کرده‌اند.^۱ در اینجا متن کامل این گزارش‌ها برای آگاهی ملت ایران و تاریخ‌پژوهان منتشر می‌شود.

همان‌طوری که در بخش‌های پیشین اشاره شد تمام این گزارش‌ها توسط مأموران حکومتی تهیه و تنظیم شده است و طبیعی است که در گزارش راست و دروغ با هم آمیخته باشد. به عنوان نمونه در گزارش مربوط به ساعت ۱۰:۴۰ روز ۱۵ خرداد آمده است که در دانشگاه تهران اعضای جبهه ملی در دانشکده برای دانشجویان درباره دستگیری روحانیون صحبت کرده و دانشجویان را برای انجام تظاهرات تحریک کردند.

این گزارش با برخی از اسناد منتشر شده و گزارشات ساواک درباره فعالیت‌های جبهه ملی

۱. سید حمید روحانی، نهضت/امام خمینی، تهران، عروج، ۱۳۸۶، دفتر اول، ص ۵۳۴-۵۲۹.

در روز ۱۵ خرداد سال ۴۲ سازگاری ندارد. به عنوان نمونه در گزارش ۱۸ خرداد ۴۲ ساواک آمده است که تا به حال از طرف جبهه ملی علناً فعالیتی به نفع دار و دسته خمینی نشده است.

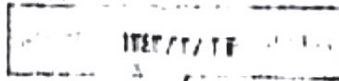
تکرات وارد

۱- از اصفهان	۵- کنشده توسط ۱۰۰
۲- به تهران	۶- وقتیکه مغایر متحد ۱۰۳۰
۳- تاریخ ۶۴/۴/۱۸	۷- تقدم وادی
۴- شماره ۳۲۸۱	۸- قسمت اقدام کننده از ازم گنوس
	۹- برای اطلاع بخدار

شماره ثبت

تا حال از طرف جبهه ملی علناً فعالیتش بزرگ را برودسته خمینی نشده ولی امروز مخالفین با انرا در جبهه ملی تماس گرفته از آنها خواسته اند آنها را لا اقل هدایت کنند که طول صاعقه گرفته اند مراقب هستیم.

۳۶۱ - ۴۱/۳/۶۸ حدق

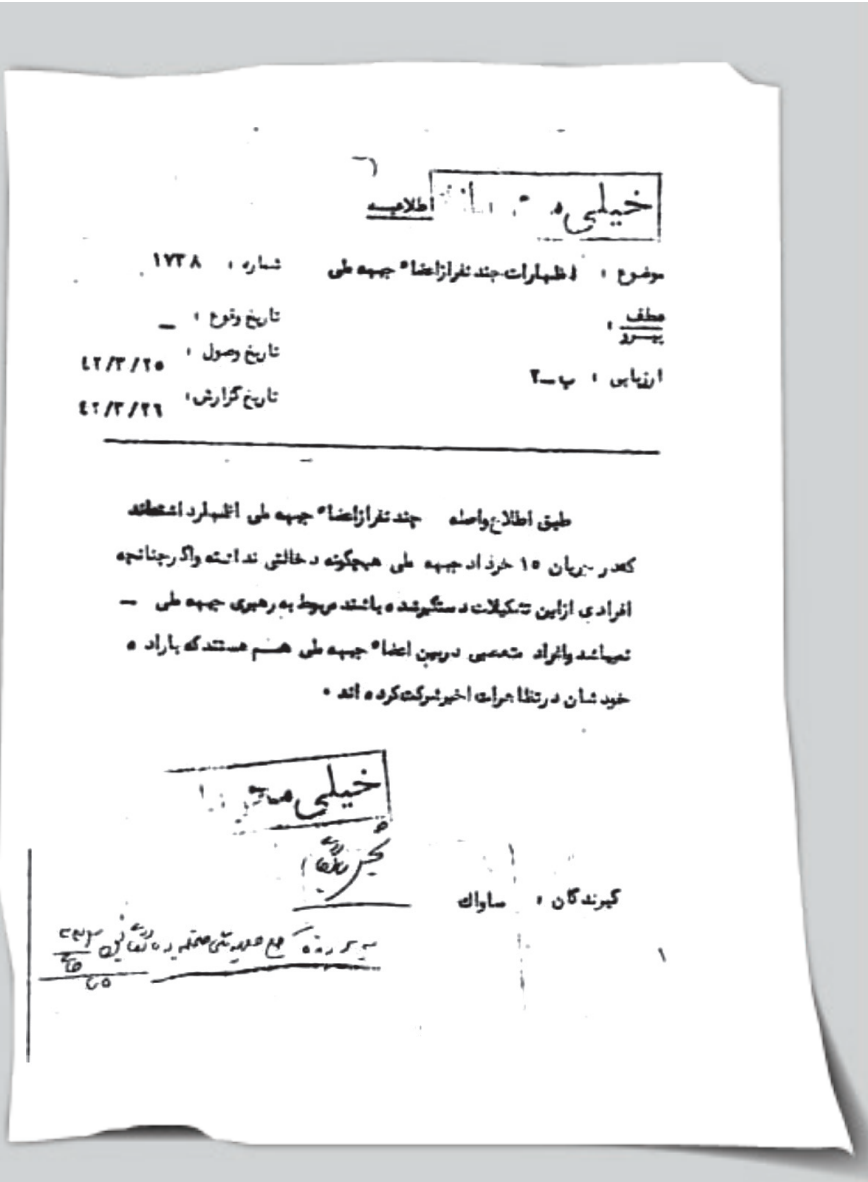

اردشیر
۱۹/۳/۶۸
۱-۱
۲- کسب زندگانی

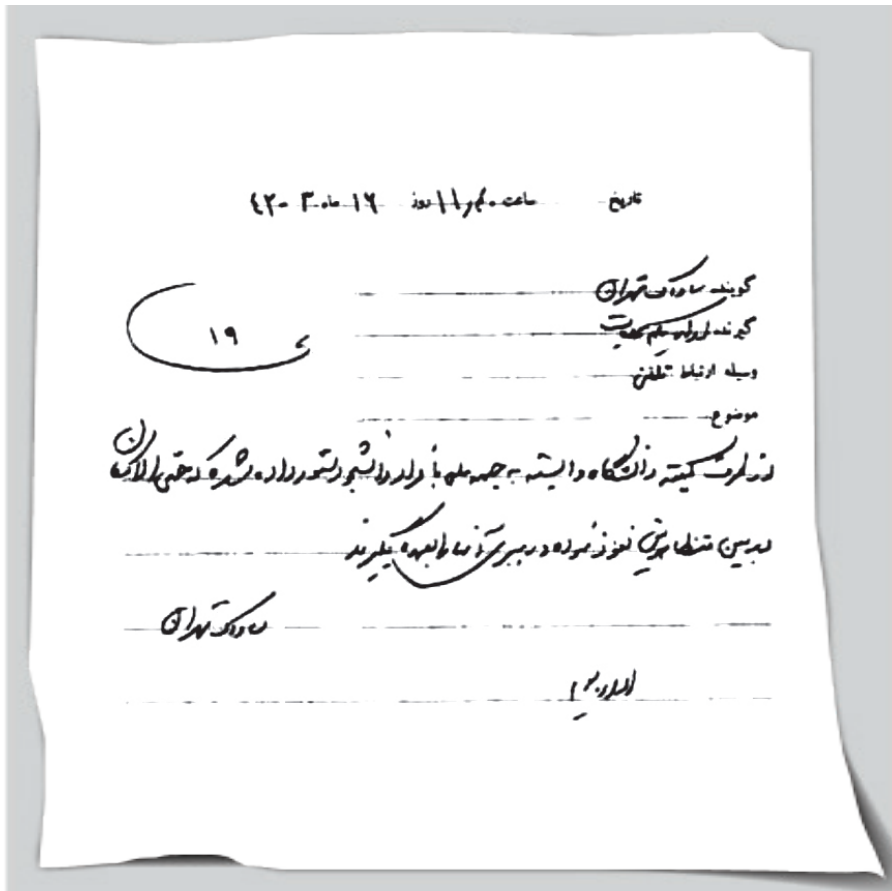
۱۳۲۳-۲-۲۴

یادرسند دیگری، ساواک در تاریخ ۲۶ خرداد اعلام می کند که در جریان ۱۵ خرداد جبهه ملی هیچ گونه دخالتی نداشته و اگر افرادی دستگیر شده اند از این تشکیلات نمی باشند.

اسناد تاریخی به ما می گوید تمام گروه‌های مارکسیستی و چپ و گروه‌های لیبرال و راست از جمله حزب توده و جبهه ملی با قیام خونبار ۱۵ خرداد ۴۲ منافقانه برخورد کردند. بدین صورت که از یک جهت برای این که امکان خود را در حکومت استبداد پهلوی برای گرفتن بعضی از امتیازات حقیرانه از دست ندهند خود را از شرکت در حرکت‌های ضدحکومتی دور نگه می‌داشتند و از طرف دیگر برای این که نمایش مخالفت با استبداد را در اذهان جامعه زنده نگه دارند، به گونه‌ای رفتار می‌کردند که گویی رهبری تمامی این حرکت‌ها در دست آنها است. در برخوردهای منافقانه این گروه‌ها اسناد بسیار زیادی در تاریخ وجود دارد که برای نمونه به بعضی از آنها اشاره می‌شود. ساواک در گزارش ۱۶ خرداد ۴۲ اعلام کرده است از طرف کمیته دانشگاه وابسته به جبهه ملی به افراد دانشجو دستور داده شده است حتی الامکان بین متظاهرین نفوذ کرده و رهبری آنها را به عهده بگیرند.

ساواک در گزارش دیگری در تاریخ ۲۱ خرداد ۴۲ درباره نقش جبهه ملی در وقایع ۱۵ خرداد گزارش داده است که از چند نفر از افراد وابسته به جبهه ملی سؤال شد، همه گفته‌اند که به ما دستور داده‌اند به طور دسته‌جمعی دخالت نکنیم ولی به طور انفرادی برای رهبری صحیح افراد (!!) باید داخل جمعیت شد.

این برخوردهای عوام‌فریبانه و منافقانه از اغلب گروه‌های چپ و راست در نهضت امام خمینی و در تحولات سیاسی - اجتماعی دوران معاصر مخصوصاً بعد از انقلاب اسلامی و دوران سختی که بر آن گذشت، فراوان دیده شده است.

موضوع: نقش جبهه ملی در وقایع چند روزه اخیر

تاریخ وقوع خبر: ۴۲/۳/۲۱

در وقایع چند روزه اخیر توجه شده است که جبهه ملی چه نقشی دارد. ۱. در همان روز چهارشنبه روز واقعه ساعتی که زد و خورد در اطراف بازار شایع شد، حقیقی معلم تربیت معلم به اتفاق حسین رازانی راهنمای فرهنگستان سراسیمه به فرهنگ آمدند و اظهار داشتند زد و خورد شروع شده است. از حقیقی سؤال شد جبهه ملی چه نقشی دارد؟ گفت دستور داده‌اند به طور دسته‌جمعی شرکت جویند ولی به طور انفرادی گوشه و کنار باشند و شعارهای آنها را با جریان و پیش آمدها منطبق کنند. مدتی گذشت قریب یک ساعت مجدداً حقیقی بازگشت نمود و گفت مردم رفتند به طرف روزنامه اطلاعات و آنجا راهم به آتش کشیدند و مجدداً از وزارت فرهنگ خارج شد.

۲. مقارن همین زمان ابراهیم نعمت آموزگاری که عضو جبهه ملی است و اخیراً بازداشت بود و آزاد گردید برای موضوع حقوقش به فرهنگ مراجعه نمود و از وی نیز سؤال شد که در این جریان دخالت دارد؟ گفت هم آره و هم نه. درست مطالب حقیقی را بازگو کرد که به طور دسته‌جمعی دستور داده‌اند دخالت نکنیم ولی به طور انفرادی برای رهبری صحیح افراد باید داخل جمعیت شد.

۳. نمونه دیگر اینکه باقر حیدری کارمند بنگاه کل دارویی کشور از افراد مؤمن به جبهه ملی است و گویا در وقایع اخیر تیر خورده است و در یکی از بیمارستان‌ها بستری می‌باشد شاید حیدری هم برای انجام منظوری بوده است. که حقیقی و نعمت بیان کردند.

در پرونده تظاهرات ۱۵ خرداد بایگانی شود.

به استحضار ریاست بخش ۳۳۳ مذهبی برسد ۳۳۲

گزارش اطلاعات داخلی

موضوع: گفتیجه‌های ملی در روزهای چندروزه اخیر
 محل: تهران
 طبقه بندی: ...
 منبع خبر: ...
 تاریخ: ۲۱/۲/۶۶
 تاریخ وصول خبر: ۲۱/۲/۶۶
 تاریخ گزینش: ۲۱/۲/۶۶

در روزهای چندروزه اخیر توجه شد تا حد کم‌بیش ملی چه نقش دارد.

- ۱- در روزهای چندروزه اخیر توجه شد تا حد کم‌بیش ملی چه نقش دارد. ...
- ۲- ...
- ۳- ...

۴۰۰۰۰

در ...
 ...

خیلی محرمانه

...
 ...

گیت دنگن اول (مجلس سوم) (۱۶۰۰۰)

نماد ...

با عنایت به مطالب مذکور، همان‌طوری که گفته شد گزارش لحظه به لحظه وقایع روز ۱۵ خرداد بیش از هر چیز هم بیانگر حضور قشرهای مختلف در این قیام خودجوش است و هم سطح گستردگی این قیام را نشان می‌دهد.

گزارش مربوط بتظاهرات روز ۱۵/۳/۴۲

ساعت ۹۱۵ هـ

در چهار سوق بزرگ عده زیادی اجتماع کرده و شعارهایی برله خمینی داده و یکفر به جمعیت اظهار داشته گویا آیت‌اله خمینی و علماء شمارا گرفته‌اند.

ساعت ۹۲۰ هـ

در حدود ۳۰۰ نفر در مسجد شاه اجتماع کرده و بعضی از افراد دوچرخه‌سوار در بازار گفته‌اند که روحانیون را گرفته‌اند. ضمناً از قم اطلاع رسیده که روحانیون طراز اول در منزل حاجی سید احمد زنجانی جلسه مشورتی تشکیل داده‌اند.

ساعت ۹۳۰ هـ

عده‌ای در حدود دو هزار نفر در بازار عباس‌آباد اجتماع کرده و در حال دادن شعار یا مرگ یا خمینی بطرف بازار کفاشها حرکت نموده‌اند.

ساعت ۹۳۰ هـ

عده‌ای در حدود پنج هزار نفر در مقابل مسجد سید عزیزاله اجتماع شعار یا مرگ یا خمینی داده‌اند.

ساعت ۹۳۰ هـ

متظاهرين با چوب و آجر و سنگ بعضی از دکاکین را مورد حمله قرار داده و درب و شیشه آنها را شکسته‌اند.

ساعت ۹۷۵ هـ

عده‌ای در حدود هزار نفر در سبزه میدان اجتماع کرده و ضمن دادن شعار یا مرگ یا خمینی مردم را تحریک به بستن مغازه‌ها نموده‌اند.

ساعت ۰۹۴۰

روضه خوانی منزل آیت‌الله بهبهانی تعطیل شده و از ورود اشخاص بمنزل مزبور وسیله مامورین جلوگیری بعمل آمده است.

ساعت ۰۹۴۰

چند نفر در میدان خراسان مردم را تحریک مینموده‌اند که مغازه‌های خود را تعطیل کنند.

ساعت ۰۹۴۰

عده‌ی زیادی با چوب و چماق در میدان ارک و مقابل اداره انتشارات و رادیو اجتماع کرده و شعارهایی برله خمینی داده‌اند.

ساعت ۰۹۴۰

مامورین پلیس در میدان ارک به متظاهرين حمله کرده و آنها را متفرق نموده‌اند.

ساعت ۰۹۴۲

نیروی کماندو پلیس با گاز اشک‌آور متظاهرين در مقابل اداره انتشارات و رادیو را با گاز اشک‌آور متفرق کرده و متظاهرين بطرف بازار و خیابان ناصر-خسرو متواری شده‌اند.

ساعت ۰۹۴۵

عده‌ای از بازار کفاشها خارج شده و بطرف مسجد شاه رفته و قصد داشته‌اند

که بمنزل آیت‌اله بهبهانی بروند جمعیت مزبور در حدود ۶۰۰ نفر بوده و شعار
یا حسین دیشب کجا بودی از خمینی یاری کنی داده‌اند .

ساعت ۰۹۴۶

در میدان ارک جمعیت بطور پراکنده شعارهائی بنفع خمینی داده و مأمورین
پلیس در تعقیب آنها بوده‌اند و در این جریان یکنفر پاسبان مضروب شده
که احتمال دارد فوت نماید .

ساعت ۰۹۴۷

در حدود ۱۰۰۰۰ هزار نفر از خیابان ناصرخسرو بطرف شمال حرکت کرده و
در جلو وزارت دارائی چند نفر پاسبان را مضروب نموده‌اند .

ساعت ۰۹۶۸

در بازار عباس‌آباد یکنفر افسر شهربانی وسیله متظاهرين مضروب شده‌است .

ساعت ۰۹۵۰

در مقابل اداره انتشارات و رادیو متظاهرين اتومبیلها را خرد کرده و دونفر
پاسبان و یکنفر افسر شهربانی را مضروب نموده‌اند .

ساعت ۰۹۵۰

در فاصله بین خیابان ناصرخسرو و سبزه میدان مأمورین پلیس به تظاهر -
کنندگان حمله کرده و در بازار کفاشها نیز یکنفر افسر شهربانی به طوری مضروب
گردیده که در حال فوت بوده است .

ساعت ۰۹۵۵

در حدود ۳۰۰۰ هزار نفر بطور پراکنده از طرف گلوبندک بطرف وزارت کشور
حمله‌ور شده‌اند .

ساعت ۱۰۰۰

از بالای ساختمانهای بازار بمامورین پلیس سنگ پرتاب کرده‌اند و سروان مصطفوی رئیس کلانتری بخش ۸ و معاونش مجروح شده‌اند و از طرف رئیس پلیس تهران دستور تیراندازی هوایی داده شده است .

ساعت ۱۰۰۰

در میدان ارک یکنفر افسر شهربانی جمعی گردان امدادی مجروح شده و او را بوزارت کشور منتقل کرده‌اند و حالش وخیم بوده است و جمعیت در جلو وزارت کشور همچنان مشغول تظاهرات بوده‌اند .

ساعت ۱۰۰۰

در چهارراه گلوبندک جمعیتی شعار یا مرگ یا خمینی میداده‌اند و دو نفر پاسبان را با سنگ مجروح نموده‌اند که بوسیله آمبولانس منتقل شده‌اند و شیشه اتوموبیلها اعم از پلیس و شخصی را شکسته و شیشه‌های اداره انتشارات و رادیو را نیز شکسته‌اند .

ساعت ۱۰۰۵

عده‌ای از میدان شوش بسمت شهری حرکت کرده و در بین راه اتوبوسهای شرکت واحد را خرد کرده‌اند .

ساعت ۱۰۱۰

در پاچنار عده‌ای در حدود ۳۰۰۰ نفر در کوچه‌های مختلف اجتماع نموده و بچند نفر پاسبان حمله کرده و شایع بوده که رئیس کلانتری نیز مجروح شده . این عده قصد دارند در صورت فرصت مناسب بطور دستجمعی بدادگستری حمله کنند .

ساعت ۱۰۱۰

در میدان ارک مامورین پلیس مشغول متفرق کردن متظاهرين بوده و متظاهرين در مقابل وزارت کشور اجتماع داشته‌اند .

ساعت ۱۰۱۰

اتومبیل‌های شرکت واحد در میدان شوش مورد حمله متظاهرين واقع شده و شیشه‌ها شکسته و در نتیجه عبور و مرور شهری و میدان شوش قطع شده و یک نفر پاسبان بوسیله متظاهرين شدیداً مجروح گردیده و در حدود ۵۰۰ نفر نیز در میدان شاه بطرف میدان مولوی در حرکت بوده و شعار یا مرگ یا خمینی داده‌اند و در خیابان عباسی در حدود ۵۰ مغازه بسته شده و مردم بطرف چهارراه عباسی در حرکت بوده‌اند .

ساعت ۱۰۱۵

در فاصله بین چهارراه مسجد شاه و چهارراه گلوبندک بین متظاهرين و مامورین پلیس زدوخورد در گرفته و در این جریان یک نفر افسر شهريانی مجروح گردیده است .

ساعت ۱۰۱۵

در سراه سیروس عده‌ای بمامورین پلیس حمله کرده و دونفر از مامورین مجروح شده و اتومبیل‌های پلیس توسط متظاهرين خرد شده و از طرف رئیس پلیس دستور پرتاب گاز اشک‌آور و تیراندازی هوایی داده شده است .

ساعت ۱۰۱۵

اداره روزنامه اطلاعات وسیله متظاهرين آتش زده شده است .

ساعت ۱۰۲۰

در حدود سه هزار نفر در خیابان ناصرخسرو از طرف شمال بطرف بازار حمله کرده‌اند.

ساعت ۱۰۲۰

عده‌ای در حدود چهار هزار نفر در خیابان‌های حدود کلانتری بخش ۶ به مغازه‌ها و دکان‌ها حمله نموده و به کلانتری ۶ نیز حمله کرده‌اند که مأمورین ناچار مبادرت به تیراندازی کرده و جمعیت بطرف خیابان سیروس حرکت نموده‌اند.

ساعت ۱۰۲۰

عده‌ای از مسجد سپهسالار بطرف میدان بهارستان حرکت کرده و از طرف رئیس پلیس دستور تیراندازی هوایی به کلانتری ۲ و دربان بخش داده شده است.

ساعت ۱۰۲۵

در بازار یک مغازه آتش زده شده و موتور سیکلت یک نفر از افسران شهربانی نیز آتش زده شده است.

ساعت ۱۰۲۵

کلیه دکه‌های مقابل بازار وسیله متظاهرين آتش زده شده است.

ساعت ۱۰۲۵

در مقابل وزارت کشور و سیره میدان وضع عادی بوده و در اطراف بازار کفاشها عده‌ای مجتمع بوده‌اند.

ساعت ۱۰۳۰

در میدان ارک چهار نفر از مامورین پلیس زخمی و به بیمارستان اعزام شده‌اند و متظاهرين با چوب و جناق بمامورين حمله کرده‌اند .

ساعت ۱۰۳۰

در سبزه‌میدان و میدان ارک ماشینهای آتش‌نشانی وارد عمل گردیده‌اند .

ساعت ۱۰۳۰

عده‌ای با چوب بمامورين پلیس حمله کرده و متظاهرين بطرف وزارت کشور حرکت کرده‌اند .

ساعت ۱۰۳۱

از سبزه‌میدان عده‌ای بسمت میدان ارک حرکت کرده و بمامورين پلیس حمله نموده‌اند .

ساعت ۱۰۳۵

در سبزه‌میدان و میدان ارک متظاهرين ماشینهای آتش‌نشانی را خرد کرده‌اند و مامورين نیروی نظامی آنطوریکه باید عمل نمیکرده‌اند .

ساعت ۱۰۳۵

سربازها در میدان ارک و سبزه‌میدان عقب‌نشینی کرده و مردم به ماشینهای آتش‌نشانی حمله نموده و مامورين پلیس تقاضای کمک مینموده‌اند .

ساعت ۱۰۴۰

در خیابان ناصرخسرو روبروی شمس‌العماره جمعیت تیرآهن آورده و بخیابان ریخته‌اند . که ماشینهای پلیس قادر به عبور نیست و مردم مامورين پلیس را

بشدت مضروب نموده‌اند .

ساعت ۱۰۴۰

در بازار نوروزخان مردم مغازه‌ها را آتش زده و مخصوصاً "باجه‌های تلغن و وسائل دولتی را خراب کرده و آتش زدند .

ساعت ۱۰۴۰

در دانشگاه تهران دانشجویان حسین موسویان و سیاکدار برلیان اعضاء جبهه ملی در دانشکده پزشکی برای دانشجویان درباره دستگیری روحانیون صحبت کرده و دانشجویان را برای انجام تظاهرات تحریک نموده‌اند .

ساعت ۱۰۴۰

در سیزه میدان و میدان ارک حمله متظاهرين به مامورين خيلي شديد بوده و سربازها عقب نشيني کرده و پاسانها نیز با مشاهده عقب نشینی سربازها روحیه خود را باخته و به تبعیت از سربازها شروع به عقب نشینی نموده‌اند .

ساعت ۱۰۴۵

در میدان ارک جمعیت انبوهی در جلو اداره رادیو مشغول تظاهرات بوده و شدیداً "بمامورين حمله کرده و مامورين عقب نشيني نموده و دستور تیراندازی داده شده است .

ساعت ۱۰۴۵

عده‌ای در حدود ۵۰۰ نفر از میدان شاه بطرف س‌راه س‌روس حرکت کرده و در راه کلیه اتومبیلها را قصد داشته‌اند خرد کنند و یک تاکسی را خرد کرده‌اند .

ساعت ۱۰۴۵

وضع شهری شلوغ بوده و بازار آنجا تعطیل شده و در بازار زدو خوردی نیز واقع شده است .

ساعت ۱۰۵۰

در شهری بین مردم و مامورین پلیس زدو خورد شده است .

ساعت ۱۰۵۲

در میدان ارک دو دستگاه اتومبیل آتش‌نشانی وسیله متظاهرين آتش زده شده است .

ساعت ۱۰۵۵

عده زیادی از میدان خراسان بسمت بازار در حرکت بوده و شعار یا مرگ یا خمینی داده‌اند .

ساعت ۱۱۰۰

در جلو درب ورودی بانک ملی مامورین پلیس و سرباز اجتماع کرده و درب بانک بسته بوده است .

ساعت ۱۱۰۰

در جلو بازار عده‌ای در اطراف یک جسد اجتماع کرده و شعار یا مرگ یا خمینی داده‌اند .

ساعت ۱۱۰۰

در جلو بازار یک کامیون ارتشی وسیله متظاهرين آتش زده شده و در داخل بازار کفاشها مردم با مامورین پلیس در زد و خورد می‌باشند و همچنین در

جلو بازار بزرگ نیز بین متظاهرين و مامورين پليس زدو خورد واقع شده است .

ساعت ۱۱۱۰

بوزارت صنايع و معادن حمله شده و وزير صنايع و معادن تقاضای کمک نموده است .

ساعت ۱۱۱۵

در دانشگاه تهران دانشجو موسوی عده‌ای از دانشجویان پزشکی و در حدود ۱۰۰ نفر از دانشجویان علوم را جمع کرده و بآنها گفته چون عده‌ای از دوستان ما را در مقابل بازار مقتول کرده‌اند ما هم باید تظاهرات کنیم و مشغول جمع‌آوری دانشجویان بوده است .

ساعت ۱۱۱۵

عده‌ای در حدود ۱۰۰ نفر با چوب و چماق از مقابل روزنامه اطلاعات گذشته بطرف میدان سپه حرکت کرده‌اند .

ساعت ۱۱۱۵

در شهری دوتنفر از مامورين پليس مجروح شده‌اند .

ساعت ۱۱۱۵

در جلو اداره روزنامه اطلاعات دوتنفر پاسبان مصدوم شده و متظاهرين شیشه‌های روزنامه اطلاعات را شکسته‌اند .

ساعت ۱۱۲۰

عده‌ای در جلو وزارت دادگستری و زندان و پارک شهر اجتماع کرده و مشغول شکستن شیشه‌های دادگستری شده‌اند .

ساعت ۱۱۲۵

عده‌ای در اطراف کلانتری ۲۱ اجتماع کرده و وضع کلانتری خوب نبوده و رئیس کلانتری تقاضای کمک نموده است .

ساعت ۱۱۳۰

در بازار از شدت عمل کاسته شده و شایع بوده که سه نفر پاسبان مجروح و در صحن مسجد شاه افتاده‌اند و یک نفر غیرنظامی نیز مجروح و در بازارزرگرها افتاده و مغازه فرش‌فروشی مقابل بازار هم آتش گرفته است .

ساعت ۱۱۳۰

عده‌ای در حدود یکصد نفر در مقابل درب جنوبی دانشگاه تهران (داخل) اجتماع کرده و تصمیم دارند به دستجات چند نفری بی‌بازاررفته و بمتظاهرين کمک کنند .

ساعت ۱۱۳۰

متظاهرين پاسگاه راهنمایی میدان شوش را خرد کرده و تلفن‌های آنرا برده‌اند .

ساعت ۱۱۳۰

در خیابان سعدی تظاهرات شروع شده و شعارهایی بنفع مصدق داده شده و مغازه‌های خیابانهای سعدی و لاله‌زار و کوچه مهران بکلی بسته شده و مردم شعار مصدق پیروز است داده‌اند .

ساعت ۱۱۴۰

در تجریش عده‌ای در حدود ۳۰۰ نفر در جلو کلانتری اجتماع کرده و قصد حمله بکلانتری را داشته‌اند و عده‌ای نیز بطرف خیابان خلیلی در حرکت بوده‌اند .

ساعت ۱۱۴۵

اوضاع گلوبندک و سبزه میدان و بازار خلوت بوده و در مقابل شمس‌العماره عده‌ای اجتماع کرده و چند اتومبیل را نیز آتش زده‌اند .

ساعت ۱۱۴۵

در انتهای بازار کفاشها بین مردم شایع بوده که یک نفر افسر طوری مجروح شده که در حال فوت می‌باشد ضمناً عده‌ای از دانشجویان پزشکی و علوم در حدود ۱۰۰ نفر مردم را جمع کرده و گفته‌اند چون چند نفر از دوستان ما کشته شده باید ما هم همکاری کنیم و در تجریش نیز تظاهرات متظاهرین شدیدتر شده است .

ساعت ۱۱۵۰

در حدود سه هزار نفر از دزاشیب به تجریش آمده و بکلانتری حمله کرده و عده‌ای پاسبان و غیرنظامی مجروح شده و شایع گردیده که دو نفر بقتل رسیده‌اند در نتیجه بازار تجریش بسته شده و عده‌ای هم که در خیابان خلیلی بوده‌اند قصد حمله بساواک تجریش را داشته‌اند که منصرف گردیده‌اند .

ساعت ۱۲۰۰

در خیابان سعدی شمالی یک مغازه آتش زده شده است .

ساعت ۱۲۰۰

عده‌ای از دانشجویان دانشکده پزشکی اعلام کرده‌اند چون عده‌ای از دوستان ما در بازار در اثر تیراندازی از بین رفته‌اند ما نیز دست بنظاهرات میزنیم و مشغول جمع‌آوری دانشجویان هستیم .

ساعت ۱۲۰۰

عده‌ای از مجتبعین در مقابل فرهنگ استان در خیابان شمالی پارک‌شهر اجتماع نموده و قصد حمله بفرهنگ استان را داشته‌اند .

ساعت ۱۲۰۵

عده زیادی از طرف میدان سرچشمه بطرف میدان بهارستان در حرکت بوده‌اند .

ساعت ۱۲۱۰

در اثر تیراندازی مامورین پلیس متظاهرين از اطراف کلانتری تجریش متفرق شده و در نقاط مختلف بحال تجمع و انتظار ایستاده‌اند .

ساعت ۱۲۱۵

سالن محمدرضا شاه پهلوی وسیله متظاهرين آتش زده شده است .

ساعت ۱۲۱۵

برای دادگستری که طعمه حریق واقع شده تقاضای آتش‌نشانی شده است .

ساعت ۱۲۲۰

کلانتری ۲۱ وسیله متظاهرين محاصره شده و تعداد ۲۰ نفر مامور از کلانتری دفاع کرده و عده‌ای در حدود پنج هزار نفر با چوب و سنگ حمله نموده و احتمال خلع سلاح میرفته است .

ساعت ۱۲۲۰

در تحریش شخصی بنام جواد تقوی با عده‌ای از بازاریها با گفتن نصر من-
الله و فتح قریب مردمرا تحریک نموده است .

ساعت ۱۲۲۰

وزارت فرهنگ وسیله متظاهرين آتش زده شده است .

ساعت ۱۲۲۰

ارتباط تلفنی کلانتری ۱۱ با خارج قطع شده است .

ساعت ۱۲۲۰

در خیابان ری عده‌ای از مردم با چوب و جماق از میدان شوش در حرکت
بوده و شیشه مغازه‌ها را شکسته و شعارهایی برله خمینی داده‌اند .

ساعت ۱۲۲۰

عده‌ای بکلانتری ۶ حمله کرده‌اند و دستور تیراندازی هوائی داده شده ولی
کسی زخمی نشده است و اتومبیلی که در مقابل کلانتری بوده وسیله
متظاهرين خرد شده و مسافرين آن مجروح گردیده‌اند .

ساعت ۱۲۲۰

عده‌ای از مقابل کلانتری ۵ بطرف راه‌آهن حرکت کرده و مردم را وادار به
بستن مغازه‌ها نموده‌اند .

ساعت ۱۲۴۵

در میدان شاه مردم به پمپ بتزین حمله کرده و قصد داشته‌اند آنرا آتش
بززند و نعشی را نیز با خود حمل میکردند .

ساعت ۱۲۴۷

عده‌ای در حدود هزار نفر از طرف میدان ژاله بطرف سمراه ژاله در حرکت بوده و هر چیزی را که در مسیر خود میدیدند شکسته و احتمال داشته که بمجلس شورایی ملی حمله کنند.

ساعت ۱۲۵۰

عده زیادی بوزارت صنایع و معادن حمله‌ور شده و درب و پنجره‌ها را با چوب و سنگ شکسته‌اند.

ساعت ۱۳۱۵

فشنگ مامورین کلانتری ۲۱ تمام شده و وضع کلانتری مزبور و کلانتری ۶ خوب نبوده است.

ساعت ۱۳۲۰

در حدود ۵۰۰ نفر در دروازه دولاب اجتماع کرده و با چوب و چماق بمغازه‌ها حمله نموده‌اند.

ساعت ۱۳۲۰

ارتباط تلفنی کلانتری ۳ قطع شده و عده‌ای در مقابل کلانتری اجتماع کرده‌اند که بر اثر تیراندازی متفرق شده‌اند.

ساعت ۱۳۲۰

عده‌ای در حدود ۵۰۰ نفر در دروازه دولت با چوب و چماق به مغازه‌ها و دکاکین و مامورین انتظامی حمله کرده‌اند.

ساعت ۱۳۲۰

نیروی کمکی ژاندارمری وارد کلانتری ۲۱ شده و وضع کلانتری مزبور نسبتاً آرام گردیده است .

ساعت ۱۳۴۰
عده قلیلی در خیابان استخر اجتماع کرده‌اند که با رسیدن مأمورین پلیس متواری شده‌اند .

ساعت ۱۳۴۰
در بی سیم نجف آباد عده‌ای قصد حمله به بی سیم را داشته‌اند و در چهارراه شاه نیز وسیله مردم آتش‌سوزی ایجاد شده است .

ساعت ۱۳۴۵
در جاده بین تهران و قم تعداد دو دستگاه اتوبوس شرکت واحد در مسیر جاده گذاشته شده و بدین وسیله مانع عبور و مرور شده‌اند .

ساعت ۱۳۴۵
سازمان آب و برق مورد تهدید متظاهرين قرار گرفته است .

ساعت ۱۴۰۵
در میدان قزوین اتومبیلی توسط متظاهرين آتش زده شده و تظاهراتی صورت گرفته است .

ساعت ۱۴۵۰
در جلو بازار حریق دامنه‌داری بوجود آمده و تقاضای اتومبیل آتش‌نشانی شده است .

ساعت ۱۴۵۰

عده‌ای از طرف میدان امین‌السلطان باچوب و چماق بسمت اداره تبلیغات در حرکت بوده‌اند.

ساعت ۱۴۵۰

در خیابان سیمتری نظامی نزدیک پمپ‌بنزین یکدستگاه اتومبیل بوسیله متظاهرين آتش زده شده است.

ساعت ۱۴۵۰

در جلو دانشگاه عده‌ای در حدود ۵۰۰ نفر اجتماع کرده و دو دستگاه جیب ارتشی را آتش زده‌اند.

ساعت ۱۴۴۰

در میدان ژاله عده‌ای از متظاهرين عقاب وسط میدان مذکور را کنده و شیشه‌های بانک صادرات و معادن را شکسته‌اند.

ساعت ۱۵۲۵

در میدان سرچشمه چند نفر از مغازه‌دارها ابلاغ شده که فیوزهای برق را بردارند چون در نظر است که کارخانه برق را خراب نمایند. ضمناً در میدان شوش کنار پمپ‌بنزین عده زیادی اجتماع نموده و نیروی پلیس نیز به مراقبت‌های خود ادامه می‌دهند لیکن متظاهرين تصمیم دارند که پمپ‌بنزین میدان شوش را آتش بزنند.

ساعت ۱۵۰۰

در حدود ۷۰۰ نفر در حدود کلانتری ۱۵ اجتماع کرده و مامورین پلیس مشغول

متفرق کردن آنها میباشند .

ساعت ۱۵۲۰

در سبزه میدان و بازار مامور وجود ندارد مغازه جواهری لولو را مخالفین تصاحب نموده . عده‌ای در حدود ۶ نفر در خیابان امیریه جلو اتومبیل‌های دولتی را گرفته شیشه‌ها را شکسته و از کار میانداخته‌اند .

ساعت ۱۵۳۵

در بین افراد حبیه ملی در جریان تظاهرات گفته شده ساعت ۱۷۰۰ دانشجویان دانشگاه برنامه‌ای اجرا نموده و بانتشارات و رادیو حمله نمایند .

ساعت ۱۵۴۵

دو شعار بمضمون (مرگ بر این دیکتاتور خون آشام - دیکتاتور خون میریزد) در جلو درب جنوبی دانشگاه نصب شده‌اند .

ساعت ۱۵۴۵

عده‌ای در حدود ۱۰۰ نفر در مقابل باشگاه تاج اجتماع و هرآن رو باز دیباد است و متظاهری منزلی را که در خیابان ایران و قمارخانه بوده با تانکهای آتش زده‌اند .

ساعت ۱۵۵۰

عده‌ای در حدود ۱۰۰ نفر از سمت سلسبیل بسمت شمال خیابان و عده‌ای در حدود ۵۰۰ نفر از سمت خیابان کرج بسمت بخش ۱۸ حرکت و قصد رفتن قسمت شمالی کارخانه پپسی کولا را داشته‌اند .

ساعت ۱۶۰۵

عده‌ای در خیابان سلسبیل مردم را تحریک به بستن مغازه‌های خیابان مینموده‌اند. و قصد داشته‌اند که پمپ بتزین قسمت جنوبی سلسبیل را آتش بزنند.

ساعت ۱۶۱۵

در حدود ۶۰۰ نفر کفن پوشیده و شعار یا مرگ یا خمینی با پرچم سیاه از ورامین بطرف تهران حرکت نموده‌اند.

ساعت ۱۶۴۰

عده‌ای در حدود ۵۰۰ نفر در خیابان سیروس مشغول شکستن درب مغازه و غارت جناس آنها شده‌اند.

ساعت ۱۶۴۰

در حدود ۵۰۰ نفر در خیابان سیروس دست بغارت زده بودند که وسیله مامورین جلوگیری شده است.

ساعت ۱۶۴۵

دزاشیب در حدود ۴۰۰ نفر جلومنزل آقای نخست‌وزیر جمع شده‌اند ولی تظاهراتی نداشته‌اند.

ساعت ۱۶۵۰

در دانشگاه تهران شعراهائی نصب کرده‌اند که مضمون آن (مرگ بردیکتاتوری) بوده وسیله مامورین پایین آورده شده است.

ساعت ۱۷۱۵

در حین مانور در خیابان شاهرضا جلو دانشگاه چند نفر مقتول و مصدوم شده‌اند .

ساعت ۱۷۳۰

در حدود ۸۰۰۰ نفر از تظاهرکنندگان بطرف میدان ژاله در حرکت بوده‌اند.

ساعت ۱۷۳۰

در حدود ۱۰۰۰ نفر قصد حمله بکلانتری ۱۱ را داشته‌اند که دستور جلوگیری داده شده است .

ساعت ۱۷۳۰

در حدود دوهزار نفر در خیابان آذربایجان و سلسبیل اجتماع و چند مغازه و باجه بلیط فروشی را آتش زده‌اند .

ساعت ۱۷۴۰

سینما اسکار را مردم حمله نموده و شیشه‌های آنرا شکسته و اطاق چوبی کنار سینما را آتش زده‌اند .

ساعت ۱۷۵۰

عده‌ای در حدود دوهزار نفر بطرف پیسی کولا بقصد آتش زدن رفته‌اند که وسیله مامورین متفرق شده‌اند .

ساعت ۱۸۰۰

عده‌ای در حدود ۵۰۰ نفر در چهارراه سیروس لوله‌های آب و تلفن را خراب میکردند که وسیله مامورین جلوگیری گردیده است .

ساعت ۱۸۲۰

پمپ بتزین خیابان اناری از طرف عده‌ای احاطه شده است .

ساعت ۱۸۲۵

در حدود ۵۰۰۰ نفر در خیابان اسکندری مشغول خرابکاری شده‌اند و مامورین قادر بسرکوبی آنان نبوده .

ساعت ۱۸۳۵

در چهارراه نواب در حدود ۲۵۰۰ نفر اجتماع و قصد تخریب داشته‌اند .

ساعت ۱۸۴۰

در میدان رشدیه ماشین را آتش زده‌اند .

ساعت ۱۸۵۰

در خیابان شهباز بجمعیت ۳۰۰۰ هزار نفری حمله شده که در حدود ۱۵ نفر مجروح و نقش بر زمین شده‌اند .

ساعت ۱۹۱۵

مردم مرتبا" با داره برق حمله کرده و تعداد تلفات در این منطقه زیاد است ولی مردم از حمله دست بردار نمیباشند .

ساعت ۱۹۱۵

در حدود ۲۵ نفر در دانشگاه شعار میداده‌اند (دانشگاه در تسخیر ما است)

ساعت ۱۹۳۵

در خیابان نظام‌آباد متظاهرين بیک تاکسی حمله‌ور شده‌اند .

